

HANCIU I. ȘTEFAN

HANCIU MELANIA

ELEMENTE DE GEOGRAFIE GENERALA

CAIET DE ACTIVITATE INDEPENDENTA
PENTRU CLASA A V-A

ELEMENTE DE GEOGRAFIE GENERALA
CAIET DE ACTIVITATE INDEPENDENTA PENTRU CLASA A V-A

AUTORII: Prof.gr.I. Melania și Ștefan Hanciu
Liceul Sportiv Alba Iulia

Elev:

Nume:.....

Prenume:.....

Clasa:.....

Școala:.....

Localitatea:.....

Sugestii pentru elevi, profesori și părinți.

Pentru elevi.

Utilizând acest caiet, veți învăța mai bine, mai ușor și cu mai multă plăcere geografia generală. Manualul cuprinde foarte multe lucruri interesante, importante și explicate pe înțelesul vostru. Cu ajutorul caietului învățați, însă, la fiecare lecție:

- să rețineți și să notați ideile principale;
- să explicați (oral sau în scris) cele observate;
- să elaborați texte și răspunsuri bine precizate;
- să înțelegeți și să explicați fazele de evoluție ale principalelor fenomene geografice;
- să vă verificați cunoștințele;
- să vă formați o cultură geografică ca parte componentă a culturii generale.

În acest fel, aproape fără să vă dați seama, veți învăța foarte bine, temeinic, lucrurile scrise în acest caiet. Dacă doriți să vă completați cunoștințele, întrebați-l pe profesorul vostru, utilizați alte surse de informare (îndeosebi atlasul geografic școlar, cărți, reviste, emisiuni TV, etc.), discutați cu părinții voștri și, mai ales, comunicați-vă reciproc ceea ce ați aflat.

Este foarte frumos și colegial să spui altor elevi din clasă ceea ce ai aflat, ceea ce ai citit, ceea ce știi, crezi, presupui despre lucrurile învățate la geografie.

Pentru profesori.

Integrând acest caiet în activitatea de instruire pe care o organizați la clasă, veți realiza, suplimentar unei activități obișnuite, următoarele obiective:

- planificarea judicioasă a secvențelor de instruire;
- individualizarea învățării și realizarea unei instruiți în ritm propriu, pentru fiecare elev;
- reducerea efortului propriu (planurile de lecție, ideile principale și numele de locuri nu necesită o scriere pe tablă);
- creșterea eficienței învățării de către elevi prin lucru continuu, direct, dirijat;
- încurajarea interînvățării, stimularea spiritului de căutare și inițiativă al elevilor;
- aprecierea și evaluarea obiectivă a performanțelor;
- creerea unui context participativ, axat pe activitatea independentă a elevilor de rezolvare a problemelor;
- o evaluare permanentă, formativă a elevilor;
- aprecierea obiectivă, pentru un evaluator extern, a progresului la învățatură al elevilor, ceea ce reprezintă criteriul esențial în aprecierea muncii Dvs.

Nu uitați: utilizat rațional, acest caiet de activitate independentă vă ușurează foarte mult munca, în condițiile în care instruirea elevilor devine mai activă, mai eficientă, diversificată și modernă, iar rezultatele evaluabile atestă că performanțele elevilor și progresul lor la învățatură sunt în raport cu posibilitățile proprii.

Pentru părinți.

Interesul Dvs. coincide cu cel al școlii, al profesorilor și al copiilor: realizarea unei învățări directe, active și temeinice aproape în totalitate în clasă, înlesnirea progresului individual și în ritm propriu, evaluarea obiectivă a performanțelor elevilor, astfel încât, în ultimă instanță, să fiți mulțumiți de nivelul general de pregătire a copiilor Dvs.

După cum și Dvs. ați învățat la geografie lucruri interesante și utile, veți avea mulțumirea să observați că nivelul de cunoștințe și abilități al copiilor va fi conform așteptărilor și a meritat să-i încurajați în pregătire.

Viața de zi cu zi, demonstrează, fără putință de tăgadă, rolul predominant al cunoștințelor de geografie în cadrul culturii generale și, desigur, nu vă veți supăra dacă, utilizând acest caiet, copiii vor ști mai multă geografie generală decât Dvs.

Autorii.

Notă:

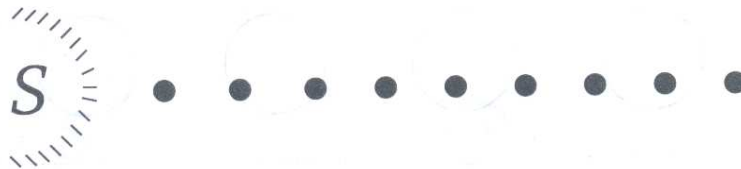
Prezentul caiet de activitate independentă este conceput în conformitate cu programa școlară revizuită și aprobat de ISJ Alba prin Nr. 1796/30.03.2007.

Partea I- GEOGRAFIE FIZICĂ.

I. Lumea în care trăim (Pământul ca planetă)

I.1. Pământul-corp cosmic: poziția în sistemul solar.

- Indicați pe desen poziția față de Soare a planetei noastre! Care sunt planetele vecine? Indicați și poziția lor!

- Ce s-ar întâmpla dacă Soarele s-ar apropia mult mai mult de Pământ?

R: .....

- Ce consecințe ar avea depărtarea considerabilă a Soarelui de Pământ?

R: .....

- Utilizând manualul, descrieți cum arată Pământul văzut din Cosmos!

R: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I.2. Forma Pământului.

- Precizați, pe scurt:

A. Ce formă are Pământul?

R: .....

.....

B. Cum se poate demonstra aceasta?

R: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Ce dovedește faptul că expediția lui Magellan a pornit dintr-un port spaniol spre apus și s-a întors în același loc, venind dinspre răsărit?

R: .....

I.3. Reprezentarea suprafeței Pământului (continente și oceane).

- Care dintre cele două feluri de reprezentări ale Pământului (harta și globul geografic) redă cel mai exact înfățișarea acestuia?

R: .....

- Ce elemente geografice redau cele două reprezentări ale Pământului?

R: .....

I.4. Globul geografic și planiglobul. Harta geografică (conținutul hărții).

- Ce este globul geografic?

R: .....

- Cum se clasifică globurile geografice și ce elemente redau ele?

R: .....

- Cum se numește reprezentarea grafică în plan a suprafeței terestre?

R: .....

- De ce pe hartă anumite suprafețe și distanțe sunt deformate?

R: .....

- Ce este scara de proporție?

R: .....

- Exerciții:

a). Se dau scările de proporție ale mai multor hărți. Câți kilometri de pe teren reprezintă 1 cm de pe hartă în cazul fiecărei hărți? Atenție la transformări!

1: 200 000

1: 1 000 000

1: 400 000

1: 70 000 000

1: 8 000 000

1: 16 000 000

Exemplu: 1: 4 000 000

1cm hartă=4 000 000 cm teren

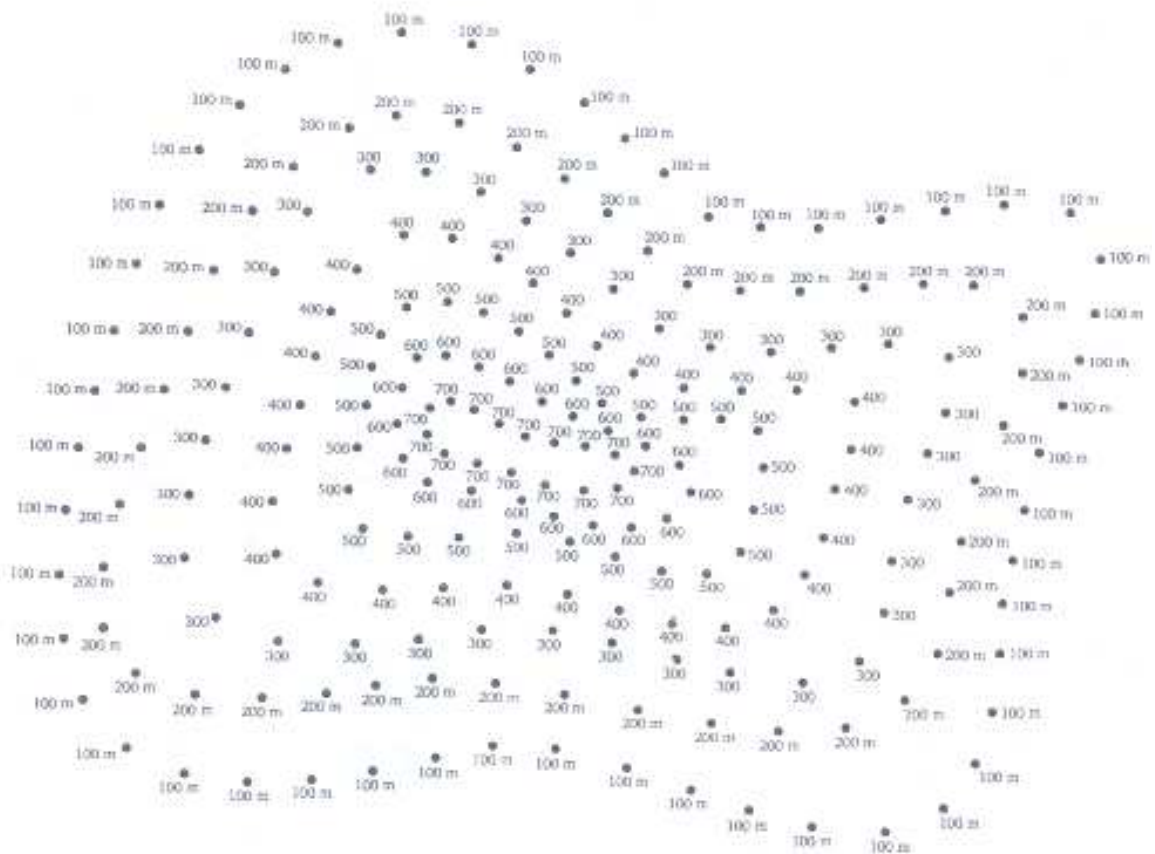
1cm hartă=40 000 m=40 km teren

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

b). Una dintre hărțile României din Atlasul geografic are scara 1: 2 000 000. Calculați care este distanța dintre următoarele orașe, având dată distanța pe hartă.

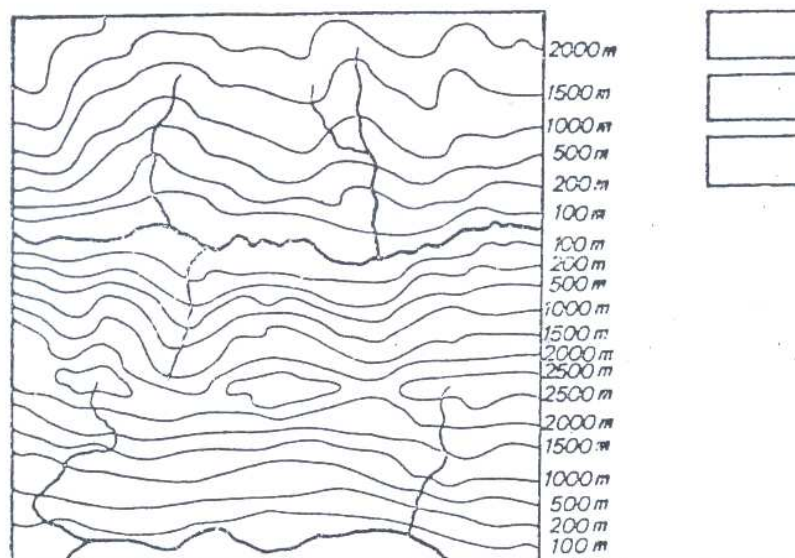
- București-Mangalia=10 cm .....
- Bacău-Botoșani=6 cm .....
- Constanța-Tulcea=5 cm .....
- București-Timișoara=19 cm .....
- Arad-Târgu Mureș=12 cm .....
- București-Satu Mare=21 cm .....

- Urmărind punctele cu aceeași altitudine, veți obține mai multe curbe de nivel. Colorează apoi spațiile dintre curbele de nivel pentru a obține o hartă a reliefului. Ține cont că fiecare form relief se reprezintă cu altă culoare (câmpia-verde, dealul-galben, muntele-marou) și este cuprinsă între anumite altitudini (câmpia între 0 și 300m, dealul între 300 și 1 000m, iar muntele peste 1000m).

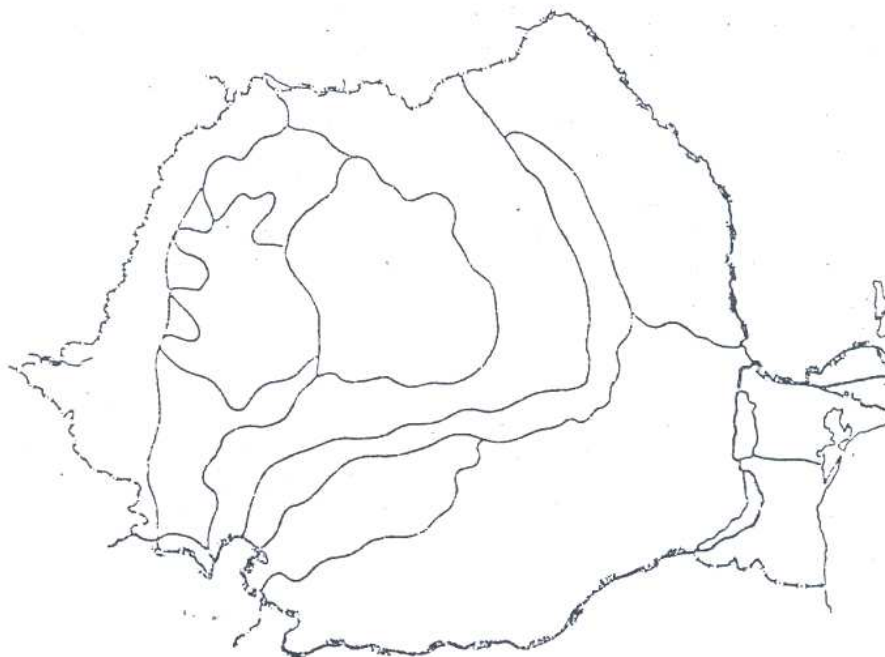

- Completați spațiile libere:
  - Scara hărții poate fi .....
  - Elementele unei hărți sunt .....
  - ..... exprimă conținutul hărții.
  - ..... cuprinde explicația tuturor semnelor desenate pe hartă.

- În imagine aveți o schiță de hartă topografică, având notate înălțimile pe coloana din dreapta. Colorați cu culori corespunzătoare suprafețele curbelor de nivel. Alcătuiți legenda înălțimilor și culorilor.

- Colorați cu culori corespunzătoare, formele de relief existente pe teritoriul României.

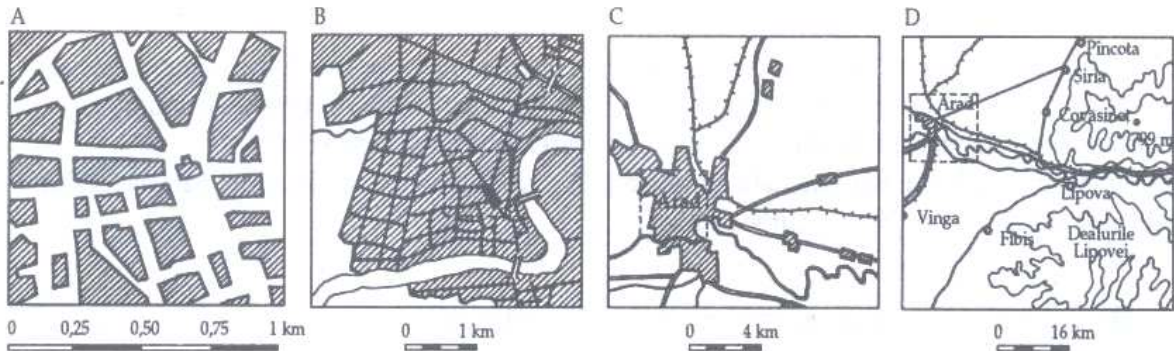

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.
  1. glob geografic, 2. harta geografică, 3. curbe de nivel, 4. atlas geografic, 5. scară numerică;
  - a. colecție de hărți, grafice și planșe;
    - b. linii care unesc puncte cu aceeași înălțime sau adâncime;
    - c. reprezentarea reală, micșorată și exactă a planetei Pământ;
    - d. reprezentarea în plan, aproximativă, micșorată și convențională a suprafeței terestre;
    - e. arată de câte ori a fost micșorată suprafața din teren pentru a încăpea pe o hartă.

I.5. Reprezentarea orizontului local.

- Urmăriți hărțile de mai jos (A,B,C,D).

Harta (A) redă o suprafață redusă (1km),care reprezintă **orizontul imediat**, iar harta (D) o parte din **orizontul local**, între acestea existând hărți ale unor întinderi diferite.

- Comentați mai jos, pe scurt, elementele reprezentate în succesiunea celor patru hărți:

.....

.....

.....

.....

.....

Desenați, în spațiul alăturat, principalele elemente din orizontul vostru apropiat situate la o distanță de maximum 2-3 km de școala voastră.

- Stabiliți **orientarea** elementelor desenate, **scara de proporție**, **semnele convenționale** (pe care le scrieți în legendă) și cele mai importante **denumiri**

Legenda:

Scara:

.....

.....

.....

.....

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Nu face parte din aceeași „familie”:
  - a. Luna;
  - b. Venus;
  - c. Mercur;
  - d. Marte.
2. 4 km de pe teren, reprezintă 1 cm pe hartă, la scara:
  - a. 1: 40 000;
  - b. 1: 4 000;
  - c. 1: 400 000;
  - d. 1: 4 000 000.
3. Semnele convenționale reprezintă:
  - a. reprezentarea în plan a unor elemente din natură și societate;
  - b. legenda hărții;
  - c. scara de proporție;
  - d. fracția de reducere a hărții.
4. În ordinea depărtării de Soare, Pământul ocupă locul:
  - a. patru;
  - b. trei;
  - c. doi;
  - d. unu.
5. Forma Pământului este:
  - a. perfect sferică;
  - b. turtită la poli și bombată la ecuator;
  - c. cilindrică;
  - d. alungită.
6. Globul geografic politic redă:
  - a. continentele și țările ;
  - b. continentele și relieful;
  - c. numai anumite țări;
  - d. nici una dintre variantele de mai sus.
7. Scara de proporție grafică se reprezintă prin:
  - a. cifre;
  - b. litere;
  - c. desen;
  - d. descriere literară.
8. Călătoria lui Magellan dovedește:
  - a. sfericitatea ;
  - b. infinitatea;
  - c. că Pământul se rotește;
  - d. că pământul nu se mișcă.
9. Orașul Alba Iulia este situat în România în partea:
  - a. nordică;
  - b. estică;
  - c. sudică;
  - d. centrală.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile, dintre care doar unul este corect. Identificați răspunsul corect și notați-l în grila (tabelul) alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

II. Relieful Pământului.

II.1. Relieful. Definiția reliefului. Forme majore ale reliefului terestru: oceanele și continentele.

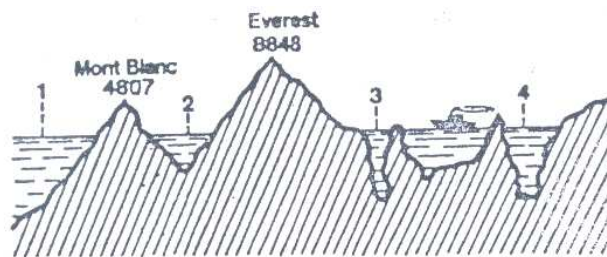
- Ce este relieful?

R: .....

- De ce relieful actual este diferit atât de cel din trecut, cât și de cel din viitor?

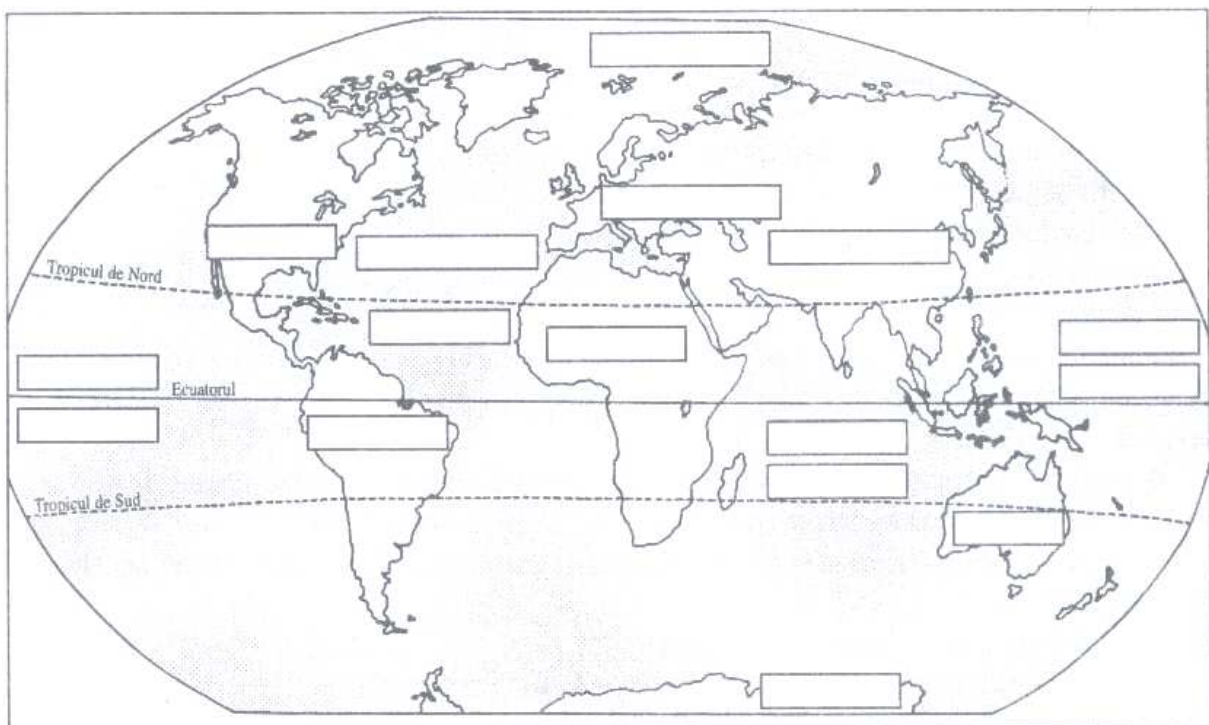
R: .....

- Denumiți bazinele oceanice din profilul alăturat. Găsiți pe glob cea mai mare adâncime și notați-o pe profil.

1. .... ; 2. .... ; 3. .... ; 4. ....

- Localizați și scrieți pe harta de mai jos denumirile oceanelor și continentelor.

- Scrieți continentele Globului și subliniați-le pe cele prin care trece Ecuatorul.

R: .....

- Care este raportul dintre apă și uscat la nivelul globului terestru?

R: .....

- Completați spațiile libere:

-Cel mai mare continent este ..... -Cel mai mic continent este .....

-Cel mai mare ocean este ..... -Cel mai mic ocean este .....

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.

A) 1. continente, 2. bazine oceanice, 3. altitudine, 4. adâncime, 5. nivelul mării.

B) a. distanța măsurată de la nivelul mării până la un punct aflat în interiorul mării sau oceanului;

b. mari adâncimi, gropi uriașe în scoarță, umplute cu apă;

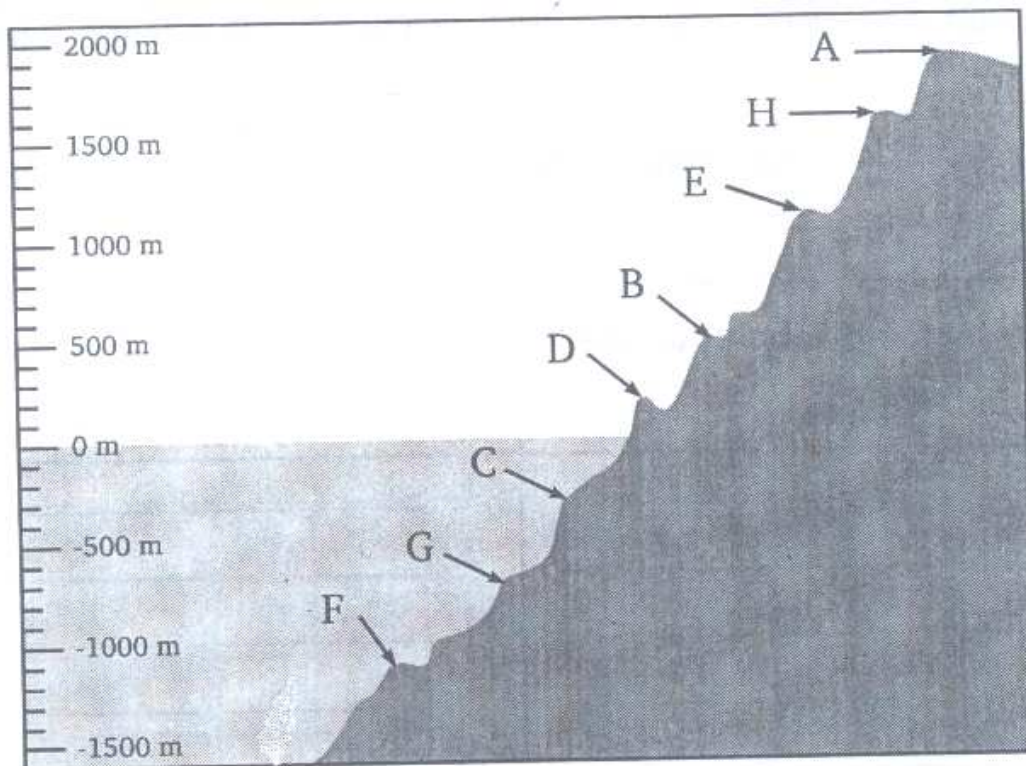
c. suprafața mării notată cu) metri;

d. cele mai mari suprafețe de uscat ale scoarței terestre;

e. înălțimea formelor de relief de pe uscat raportată la nivelul mării.

- Care este altitudinea, respectiv adâncimea punctelor indicate pe desen?

A ..... ; B ..... ; C ..... ; D ..... ; E ..... ; F ..... ; G ..... ; H.....

II.2. Relieful major al continentelor: munții, dealurile, podișurile, câmpiile.

- Enumerați formele de relief major ale continentelor și între ce altitudini sunt ele cuprinse.

R: .....

- Prin ce se recunosc pe hartă formele de relief ale uscatului?

R: .....

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.
 A) 1. munții, 2. podișurile, 3. câmpiile, 4. dealurile;
 B) a. formele de relief cele mai netede și cu altitudini cuprinse între 0 și 300m;
 b. forme de relief foarte abrupte care depășesc 1 000 m altitudine;
 c. forme de relief netede cu altitudini mai mari de 300 m;
 d. forme de relief cu altitudini mai mici de 1 000 de m și culmi rotunjite.

• Definiți depresiunea !
 R: .....

• În ce formă de relief este situată localitatea unde învățați?
 R: .....

• Folosindu-vă de cunoștințele de geografie dobândite în clasa a IV-a, scrieți care sunt formele de relief major de pe teritoriul României.
 R: .....
 .....
 .....

• Folosind atlasul geografic, scrieți trei lanțuri muntoase din Europa (a) și șase vulcani de pe Glob (b).
 a) ..... ; ..... ; .....
 b) ..... ; ..... ; .....
 ..... ; ..... ; .....

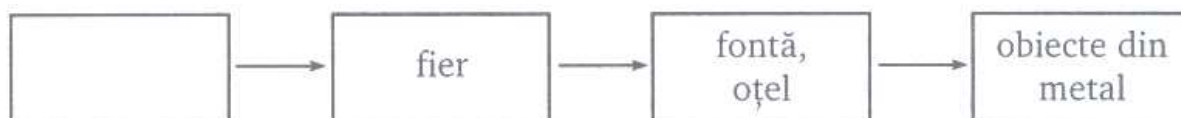
• Faceți o scurtă compunere în care să puneți în evidență importanța câmpiilor și a depresiunilor pentru oameni
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

II.3. Resursele scoartei terestre.

- Completați spațiile libere:
  - Cuprul este folosit în ..... și .....
  - Chile, ..., ... și ..... sunt cele mai mari producătoare de cupru.
  - Din bauxită se extrage .....
  - Alumiul este folosit cu precădere în ....., ... și .....
  - Australia, Guineea și Jamaica sunt cele mai mari producătoare de .....
  - ..... este o rocă metamorfică utilizată în construcții.
  - ..... este o rocă magmatică utilizată în construcții.
  - Prin prelucrarea ..... care este o rocă ..... se obțin produse ceramice.
  - Substanțele care prin ardere degajă energie se numesc .....

• Enumerați principalii combustibili exploatați în acest moment pe Terra.
 .....

- Scrieți:
  - Trei țări producătoare de cărbune: .....
  - Trei țări producătoare de petrol și gaze naturale: .....
  - Trei țări producătoare de fier: .....
  - Trei țări producătoare de aur: .....
- Notează, în dreptul fiecărui tip de cărbune, S dacă este un cărbune superior și I dacă este inferior:
  - ... turbă; ... lignit; ... antracit; ... huiță; ... cărbune brun .
- Care dintre următoarele afirmații sunt corecte. Încercuți-le!
  - a. -Petrolul a fost descoperit abia în secolul trecut.
  - b. -Din petrol se obțin: păcura, benzina, motorina.
  - c. -Rezervele de petrol ale lumii sunt nepuizabile.
  - d. -„Criza petrolului” din anii 1970 a determinat scăderea prețului carburanților.
  - e. -Cele mai mari producătoare de petrol sunt Federația Rusă, Arabia Saudită și S.U.A.
  - f. -Rusia este o țară săracă în gaze naturale.
  - g. -Rezervele actuale de gaze naturale ne mai ajung circa 2 000 de ani.
  - h. -Marile producătoare de gaze naturale sunt Rusia, S.U.A., Canada și Olanda.
  - ii. -Gazele naturale sunt folosite doar drept combustibil.
  - j. -Gazele naturale sunt folosite și ca materie primă în industria chimică.

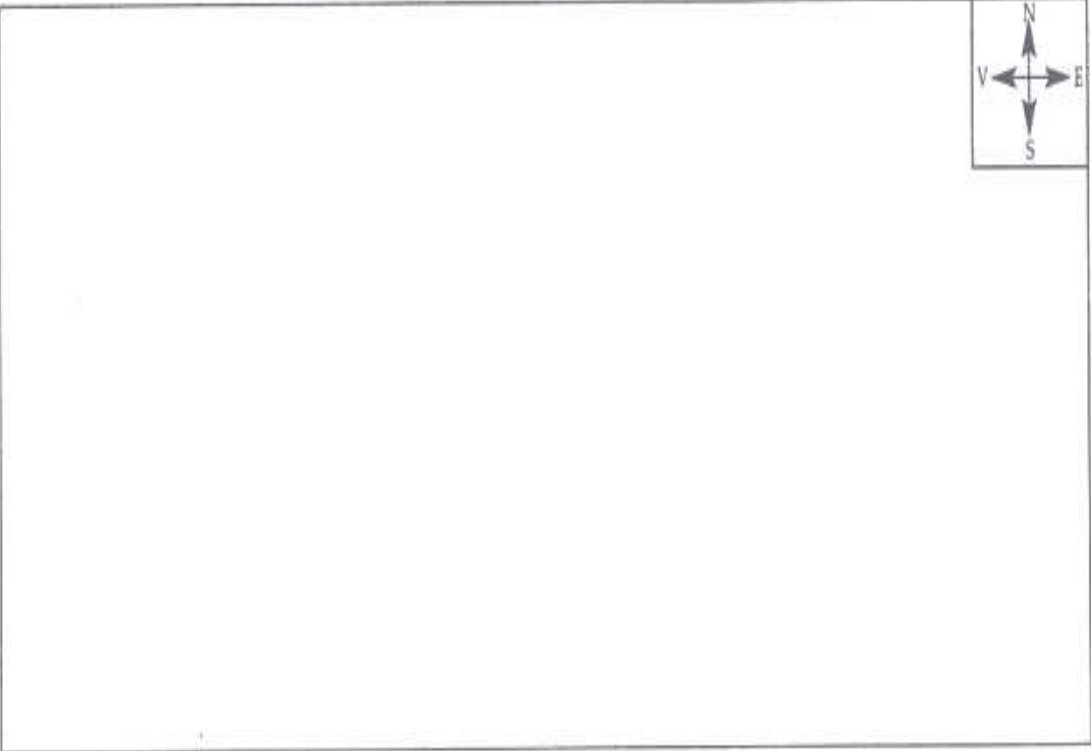
- Care este elementul lipsă?

II.4. Relieful orizontului local-elemente de bază.

Prin **orizont local** înțelegem aria (suprafața) din jurul localității natale pe o distanță de cel mult 10 km de școala unde învățăm.

- Analizați relieful din orizontul local și completați datele de mai jos.
  - Poziția geografică (unde este situat): .....
  - .....
  - Unitatea de relief în care se încadrează: .....
  - .....
  - Altitudinea reliefului:
    - a) maximă: ..... ; b) minimă: ..... ; c) mijlocie: .....
  - Forme de relief specifice: .....
  - .....
  - Elemente legate de transformarea reliefului: .....
  - .....
  - Utilizarea reliefului: .....
  - .....

- Realizați o schiță de hartă a reliefului din orizontul local.

Scara:

Legenda:

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Dintre continentele de mai jos, Ecuatorul trece prin:
  - a. America de Nord;
  - b. America de Sud;
  - c. Australia;
  - d. Europa.
2. Altitudinea maximă în cadrul unui munte, se întâlnește pe:
  - a. creastă;
  - b. poale;
  - c. coastă;
  - d. culme.
3. Cel mai mic ocean este:
  - a. Pacific;
  - b. Înghețat;
  - c. Atlantic;
  - d. Indian.
4. Cel mai întins continent este:
  - a. America;
  - b. Antarctica;
  - c. Europa;
  - d. Asia.
5. Cel mai mare ocean este:
  - a. Arctic;
  - b. Atlantic;
  - c. Pacific;
  - d. Indian
6. Cel mai mic continent este:
  - a. Europa;
  - b. Antarctica;
  - c. Australia;
  - d. America de Sud.
7. Se desfășoară în Europa lanțul munților:
  - a. Alpi;
  - b. Anzi;
  - c. Atlas;
  - d. Himalaya.
8. Măsurarea altitudinii reliefului se face pornind de la :
  - a. nivelul mării;
  - b. nivelul câmpiei;
  - c. nivelul dealului;
  - d. nivelul muntelui.
9. Localitatea unde se află școala voastră este situată :
  - a. la munte;
  - b. pe deal;
  - c. într-o câmpie;
  - d. într-o depresiune.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile, dintre care doar unul este corect. Identificați răspunsul corect și notați-l în grila (tabelul) alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
D									

III. Atmosfera.

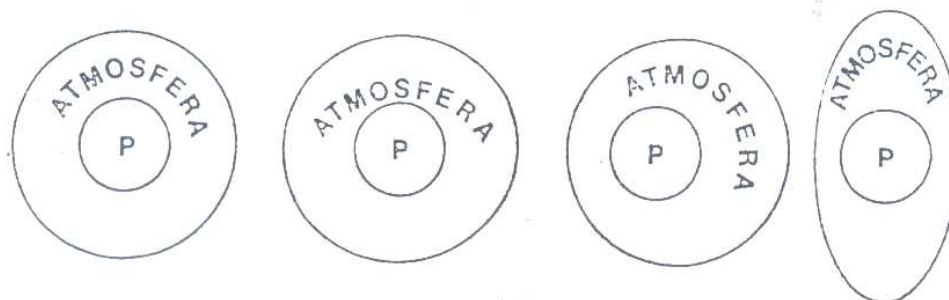
III.1. Atmosfera-caractere generale.

Utilizând sursele de informare de care dispuneți, notați:

- Ce este atmosfera?

R: .....

- Studiați imaginile de mai jos care reprezintă globul pământesc și învelișul atmosferic. Numai una din imagini este corectă. Recunoașteți imaginea care reproduce exact forma atmosferei. Susțineți-vă cu argumente punctul de vedere.(oral)

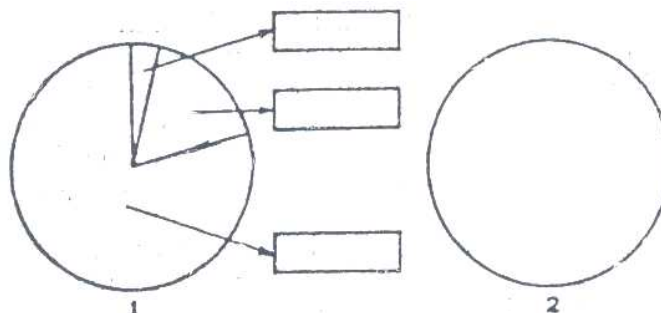
- Descrieți cum ar arăta Pământul în absența învelișului de aer.

R: .....

- Scrieți principalele gaze care alcătuiesc aerul atmosferic.

R: .....

- În ambele imagini de mai jos am reprezentat schematic atmosfera. În prima imagine sunt delimitate gazele din compoziția atmosferei nepoluate. În dreptul săgeților scrieți denumirea gazelor respective. Delimitați în cel de al doilea cerc gazele din compoziția atmosferei, astfel încât să reprezinte o atmosferă poluată.

- Enumerați straturile atmosferei în ordinea depărtării lor de scoarța terestră.

R: .....

- Completați spațiile libere:
  - a) Stratul atmosferei în care particulele care-o alcătuiesc sunt foarte rarefiate este .....
  - b). Cel mai subțire strat al atmosferei este .....
  - c). Stratul atmosferei care conține mai mult de jumătate din cantitatea de aer este .....
  - d). Stratul de mijloc al atmosferei este .....
  - e). Stratul atmosferei în care se găsește ozonul este .....
  - f). Stratul atmosferei cu cea mai ridicată temperatură este .....

III. 2. Temperatura aerului.

- Dacă principala sursă de încălzire a atmosferei este Soarele, de ce nu se înregistrează temperaturile cele mai ridicate în stratele mai înalte ale atmosferei, care sunt mai apropiate de Soare?

R: .....

- Scrieți, în fiecare casetă, unul dintre următoarele cuvinte: **atmosferă, soare, scoarță**. Apoi, prin săgeți, arătați cum are loc încălzirea aerului din troposferă.

- Arătați cum se modifică temperatura:

-în înălțime: .....

.....

-de la ecuator la poli: .....

.....

-în cursul unui an: .....

.....

-pe uscat: .....

.....

-pe apă: .....

.....

- Definiți izoterma. De ce izotermele nu sunt paralele cu ecuatorul pe toată lungimea lor?

R: .....

.....

- Știind că temperatura aerului scade odată cu creșterea altitudinii, cu 6° la 1000m (0,6° la 100 m), calculați care este temperatura pe vârful unui munte din zona ecuatorială, știind că acesta are o altitudine de 7 832 m, în timp ce pe litoral, la 200 m altitudine, sunt 27° C.

R: .....

.....

.....

III. 3. Precipitațiile.

Pe baza surselor de informare de care dispuneți, răspundeți la următoarele întrebări:

- Ce este **evaporarea**?

R: .....

- Ce este **condensarea**?

R: .....

- Ce sunt **norii**?

R: .....

- Ce sunt **precipitațiile**?

R: .....

- Ce regiuni au precipitații:

-foarte mari: .....

.....

-foarte mici: .....

.....

- Completați spațiile libere:

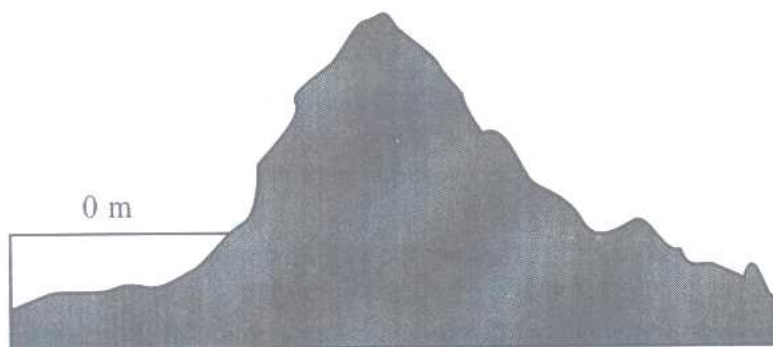
-Vaporii de apă provin din .....

-Datorită condensării vaporilor de apă din troposferă, la nivelul scoarței terestre se formează .....

-Precipitațiile cad pe pământ sub formă de .....

.....

- Arătați prin săgeți modul de formare a precipitațiilor de relief. Completați desenul.

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.

A) 1. precipitațiile, 2. evaporarea, 3. condensarea, 4. nori;

B) a). trecerea apei din stare lichidă în stare de vapori;

b). particule de apă și/sau solidă care cad din nori pe suprafața terestră;

c). picături fine și cristale de gheață formate prin condensarea vaporilor de apă la mari înălțimi;

d). trecerea apei din stare de vapori în stare lichidă.

III. 4. Poluarea aerului.

Poluarea aerului este un fenomen prin care se înțelege modificarea compoziției aerului prin încărcarea lui cu particule produse de activitatea societății omenești, care au un efect negativ asupra mediului ambiant.

- Prin ce se deosebește atmosfera din marile orașe de aerul respirat pe vârful de munte?

R: .....

- Ce urmări ar avea dispariția CO₂ din atmosferă? Dar a oxigenului?

R: .....

- De ce se schimbă culoarea atmosferei (în cursul unei zile, a unui an, în diferite puncte de pe Glob)?

R: .....

- Cum se formează ploile acide?

R: .....

- Care sunt efectele negative ale ploilor acide asupra mediului natural?

R: .....

- Descoperiți eventualele surse de poluare în mediul apropiat vouă! Ce măsuri de prevenire preconizați?

R: .....

.....

.....

III.5. Soarele și resursele atmosferei.

- Răspundeți la următoarele întrebări:

- Care sunt resursele atmosferei?

R: .....

- În ce constă importanța vântului ca sursă de energie?

R: .....

.....

- Completați spațiile libere:

- În trecut, energia vântului a fost folosită pentru .....

.....

-Astăzi, energia vântului este folosită în cadrul centralelor .....

-Avantajele folosirii energiei eoliene sunt: .....

.....

-Dezavantajele utilizării energiei eoliene sunt: .....

.....

-Importanța Soarelui pentru Pământ constă în aceea că el asigură acestuia ....

.....

-În natură, energia solară se stochează prin procesul de .....

-Oamenii pot utiliza energia solară în urma transformării ei în energie .....
și energie .....

-Avantajele utilizării energiei solare sunt:.....

.....

-Dezavantajele utilizării energiei solare sunt: .....

.....

- Care enunțuri sunt adevărate și care sunt false?
..... Energia solară este inepuizabilă.
..... Folosirea energiei solare dăunează mediului înconjurător.
..... O mare parte a energiei transmise de Soare pe Pământ este folosită de om pentru producerea căldurii și a electricității.
..... Nordul Africii constituie cea mai însorită regiune de pe Glob.

III. 6. Vremea și clima orizontului local și apropiat.

- Descrieți cum au căzut precipitațiile în ultimele două săptămâni în localitatea voastră!

R: .....

.....

.....

- Pentru orizontul local pe care l-ați caracterizat la „Relief”, realizați o scurtă caracterizare a climei (cu ajutorul profesorului), arătând:
-Temperatura medie anuală: .....; -Cantitatea de precipitații: ..... ;
-Vânturile dominante: ..... ; -Alte fenomene: ..... ;
-Tipul și nuanța de climă: ..... ;
-Surse de poluare a aerului: .....
- .....
- Explicați oral ce ar trebui să se facă pentru reducerea poluării aerului.

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare:

- Aerul este alcătuit din:
  - un amestec de mai multe gaze, la care se adaugă praf, vapori de apă, microorganisme;
  - azot și oxigen;
  - un amestec de câteva gaze, cele mai răspândite fiind azotul și oxigen;
  - azot, oxigen, dioxid de carbon, vapori de apă.
- Stratul de ozon se află în:
  - troposferă; b. stratosferă; c. mezosferă; d. ionosferă.
- În cazul poluării atmosferei, crește cantitatea de:
  - azot; b. dioxid de carbon; c. oxigen; d. hidrogen.
- Atmosfera este învelișul format din:
  - apă; b. viețuitoare; c. aer; d. piatră.
- Cel mai răspândit gaz din atmosferă este:
  - oxigenul; b. azotul; c. ozonul; d. dioxidul de carbon.
- Ozonul are un rol deosebit pentru că:
  - este folosit de plante în fotosinteză;
  - protejează planeta de radiațiile ultraviolete;
  - împiedică răcirea suprafeței terestre în timpul nopții;
  - întreține arderea.
- Condensarea este procesul prin care apa trece din:
  - stare lichidă în stare gazoasă;
  - stare gazoasă în stare lichidă;
  - stare lichidă în stare solidă;
  - stare solidă în stare lichidă.
- Depunerile de cristale de gheață pe obiectele subțiri când temperatura este foarte scăzută poartă numele de:
  - brumă; b. chiciură; c. rouă; d. polei.
- Roua se depune:
  - la sfârșitul nopților de primăvară; b. în diminețile de toamnă;
  - la sfârșitul nopților de vară; d. ziua, în timpul verii.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile, dintre care doar unul este corect. Identificați răspunsul corect și notați-l în tabelul alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

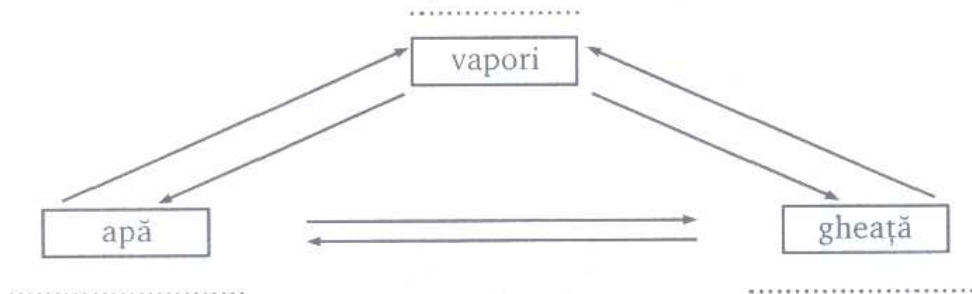
IV. Hidrosfera.

IV. 1. Hidrosfera- caractere generale.

- Care sunt stările de agregare?

R: .....

- Notează pe desenul următor stările de agregare și procesele prin care are loc schimbarea acestora.

- Care este cauza care duce la modificarea stării de agregare a apei?

R: .....

- În ce stare de agregare se găsește cea mai mare parte a hidrosferei?

R: .....

- Enumerați componentele hidrosferei!

R: .....

- În funcție de suprafața ocupată de apă și uscat, emisfera nordică se mai numește ....., iar emisfera sudică se mai numește și .....

- Completați desenul de mai jos în care este reprezentată proporția apă-uscat în cele două emisfere. Colorați cu albastru partea de cerc care reprezintă apa și cu maro partea care reprezintă uscatul.

- Proprietățile apei sunt: .....

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.
A) 1. hidrosfera, 2. Oceanul Planetar, 3. apele continentale, 4. salinitate;
B) a. totalitatea mărilor și oceanelor de pe Pământ;
b. învelișul de apă al Pământului;
c. totalitatea râurilor, lacurilor, fluviilor, bălților și a apelor subterane;
d. proprietatea apei de mare de a conține săruri dizolvate.

IV. 2. Oceanele și mărilor.

- Ce cuprinde Oceanul Planetar?

R: .....

- Prin ce se deosebesc oceanele de mări?

R: .....

- De ce este sărată apa de mare?

R: .....

- Care este deosebirea dintre mărilor mărginașe și cele mediterane?

R: .....

- Care este deosebirea dintre mărilor mediterane (intercontinentale) și cele intracontinentale?

R: .....

- Completați spațiile libere:

-Oceanele de pe Pământ sunt .....

-După forța care le produce, valurile sunt de ..... tipuri: .....

-Cele mai frecvente sunt valurile produse de .....

-La marea, fenomenul de înaintare a apelor pe uscat se numește ....., iar fenomenul de retragere a apelor de pe uscat se numește .....

-Cauzele principale ale formării curenților marini sunt .....

-Curenții calzi sunt formați de către vânturile .....

-Curenții reci sunt formați de către vânturile .....

- Completează tabelul următor:

Oceanul	Suprafața	Continențele vecine	Caracteristici importante

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.

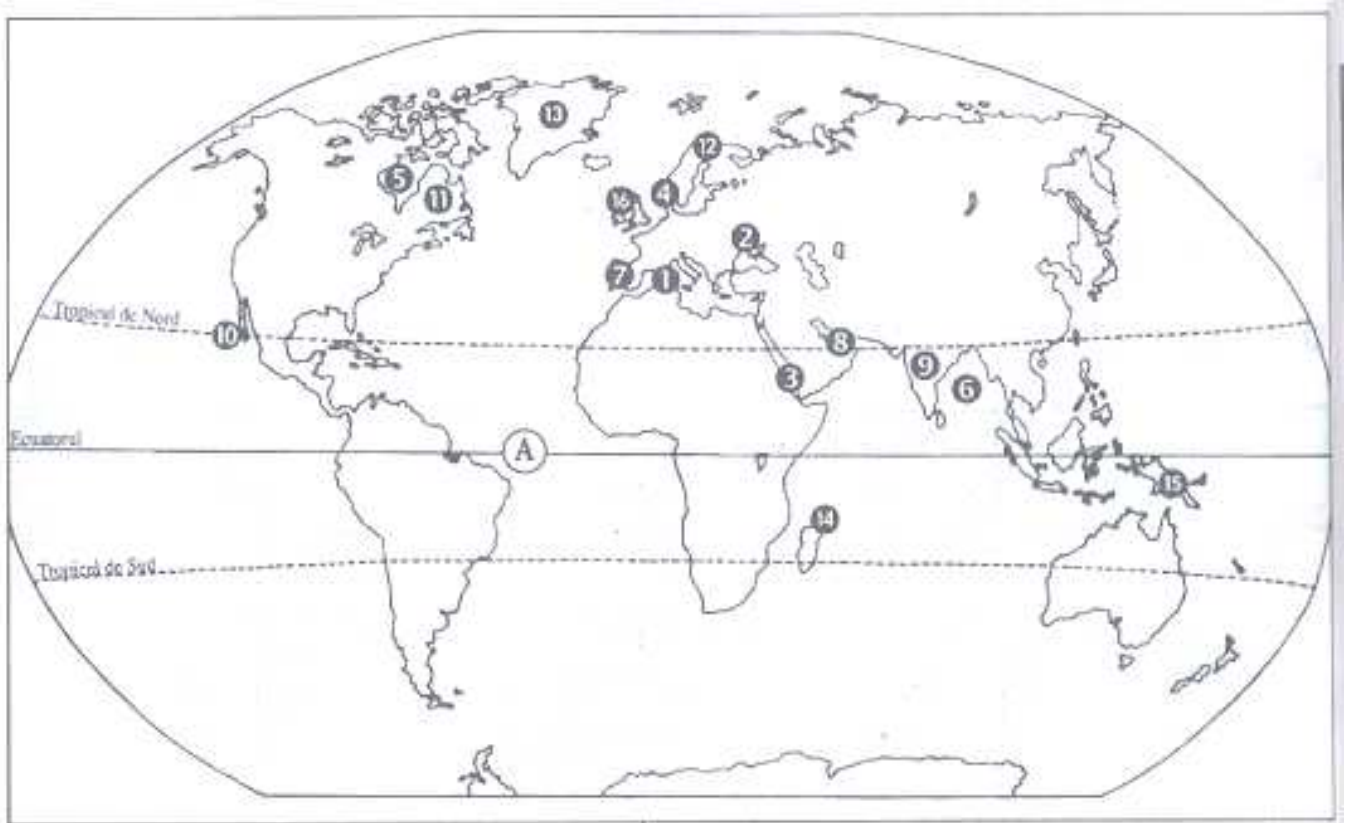
A) 1. ocean, 2. mare mediterană, 3. mare, 4. mare marginală, 5. curenți marini, 6. marea, 7. valuri.

B) a. mișcări orizontale permanente ale apelor oceanice pe mari distanțe;

- b. mișcări periodice de înaintare și retragere a apelor oceanice pe țărm cauzate de atracția pe care o exercită Luna și Soarele asupra Pământului;
- c. cea mai mare întindere de apă pe Pământ;
- d. mare cuprinsă între două mari suprafețe de uscat (continente);
- e. mișcări ondulatorii ale apelor de suprafață ale mărilor și oceanelor;
- f. întindere de apă mai mică decât oceanul;
- g. mare aflată la marginea continentelor.

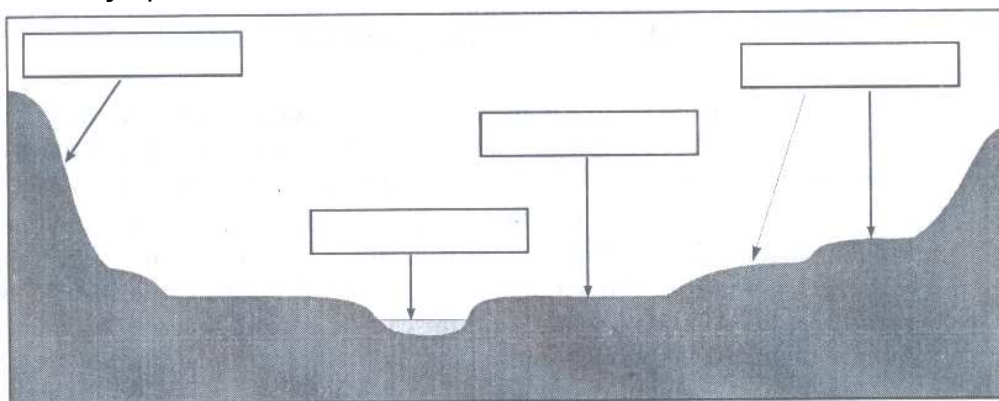
- Denumiți elementele reprezentate pe harta de mai jos:

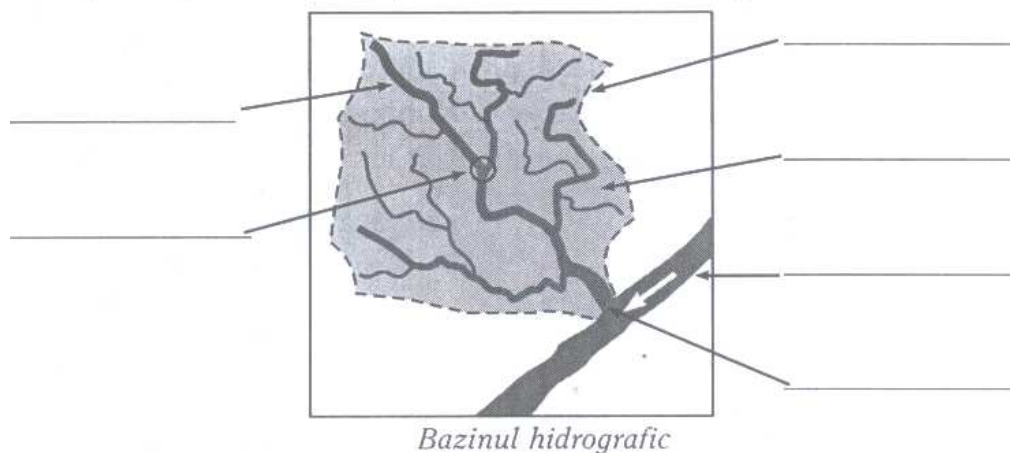
Mări:	1	_____	9	_____
	2	_____	10	_____
Golfuri:	3	_____	11	_____
Peninsule:	4	_____	12	_____
	5	_____	13	_____
	6	_____	14	_____
Insule:	7	_____	15	_____
	8	_____	16	_____

IV. 3. Râurile și lacurile.

- Completați spațiile libere:
  - Apele curgătoare se alimentează din .....
  - .....
  - Lungimea și cantitatea de apă pe care o transportă apele curgătoare depind de .....
  - .....
  - Părțile componente ale unei ape curgătoare sunt: .....
  - .....
  - Fluviile care se varsă în mări cu maree mari formează la vărsare .....
  - Fluviile care transportă cantități mari de aluviuni și se varsă în mări cu maree mici sau lipsite de maree formează la vărsare .....
  - Tipurile de lacuri naturale sunt: .....
  - .....
  - Scopurile pentru care oamenii construiesc lacuri sunt .....
  - .....
- Identificați , pe desenul alăturat , elementele văii.

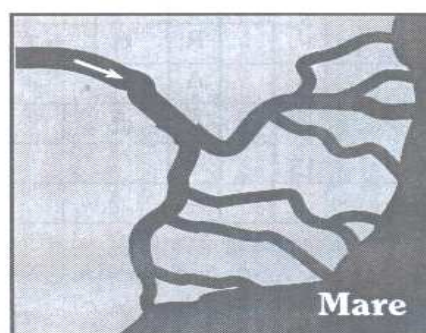
- Scrieți în dreptul fiecărei săgeți elementul indicat:

- Scrieți, în dreptul fiecărui desen, ce fel de gură de vărsare reprezintă.

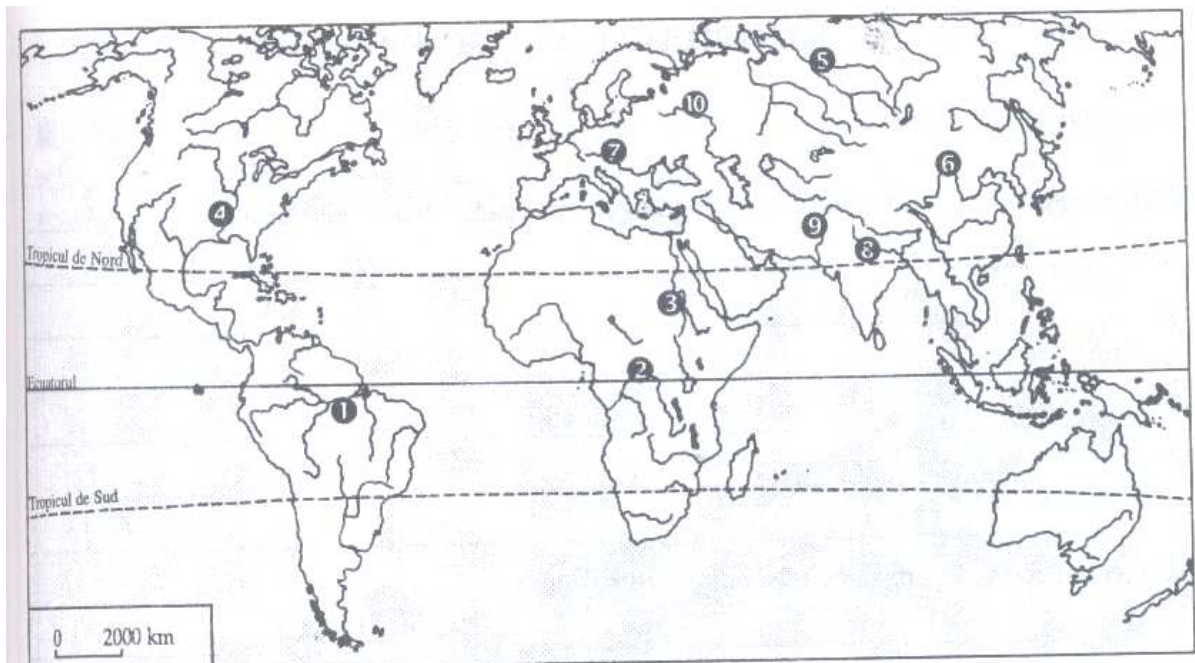

a) _____

b) _____

- Asociați fiecărui termen din lista A, definiția corespunzătoare din lista B.
 A) 1. ape curgătoare, 2. lac, 3. afluent, 4. confluență, 5. bazin hidrografic, 6. curs, 7. debit;
 B) a. volumul de ape se scurge printr-o secțiune a râului într-o secundă;
 b. porțiunea râului cuprinsă între izvor și gura de vărsare;
 c. mică apă curgătoare care se varsă într-o apă curgătoare mai mare;
 d. ape continentale care adună precipitațiile căzute și le duc spre mare, ocean sau lacuri;
 e. locul în care se unesc apele curgătoare;
 f. acumulare a apei într-o adâncitură a scoarței terestre;
 g. suprafața de pe care o apă curgătoare își adună apele.
- Urmăriți harta de mai jos pe care sunt reprezentate fluviile principale. Scrieți numele fluviilor notate prin cifre:
 1. .... ; 2. .... ; 3. .... ; 4. .... ; 5. .... ;
 6. .... ; 7. .... ; 8. .... ; 9. .... ; 10. ....

IV.4. Resursele hidrosferei.

- Completați spațiile libere:
 -Cantitatea de energie electrică pe care o poate produce o apă curgătoare se numește .....
- Procesul de îndepărtare a șarurilor se numește .....
- Transformarea energiei apelor curgătoare în energie electrică se realizează în cadrul .....
- Centralele care valorifică forța mareelor se numesc centrale .....
- Resursele oferite omului de către hidrosferă sunt: .....
- Scrieți:
 -Care sunt resursele oferite omului de către apele curgătoare: .....

-Resursele energetice ale Oceanului Planetar: .....

-Câteva dintre resursele minerale care pot fi extrase din apa mării: .....

-Câteva dintre utilizările algelor: .....

- Înscrieți în spațiile punctate din fața fiecărui enunț de mai jos litera A, dacă afirmația este corectă sau litera F, dacă afirmația este falsă:

.... Apele curgătoare pun în mișcare roțile morilor de apă și turbinele hidrocentralelor.

.... Toate hidrocentralele sunt prevăzute cu lac de acumulare.

.... Potențialul hidroenergetic al unei ape curgătoare este dat de numărul de hidrocentrale amplasate pe respectiva apă.

.... Africa, America de Sud și Asia au un potențial hidroenergetic foarte bine valorificat.

.... Foarte multe așezări și unități industriale se alimentează cu apă din râuri și fluvii.

.... Desecarea bălților din lunca fluviilor poate duce la mărirea producției de pește.

.... Agricultură folosește doar în mici cantități apa râurilor și fluviilor pentru irigații.

- Corectează enunțurile:

- Resursele energetice ale mărilor și oceanelor sunt foarte bine exploatate.

- Centralele marelui-motrice pot fi instalate și în regiuni fără maree.

- Curenții marini nu pot constitui o sursă de energie.

- Energia produsă de centralele marelui-motrice este mult mai ieftină decât cea produsă în hidrocentrale.

IV. 5. Elemente de hidrografie a orizontului local.

- Descrieți, pe scurt, elementele de hidrografie (râuri, lacuri) din orizontul local.

R: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

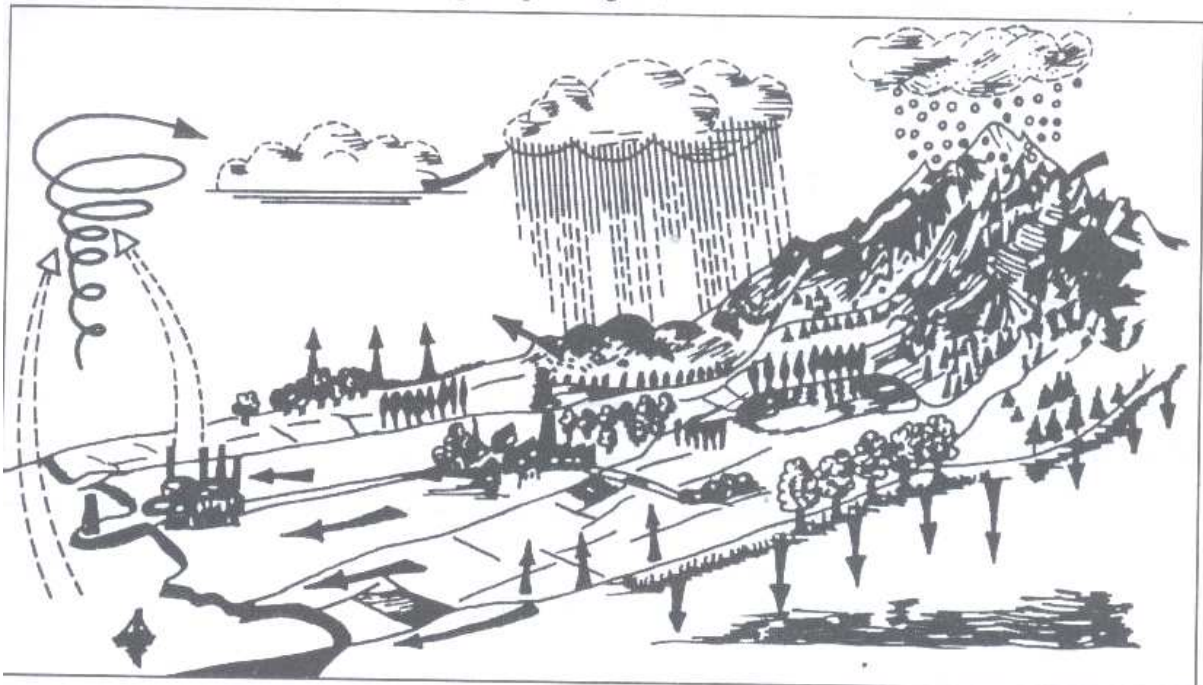
.....

.....

.....

IV. 6. Poluarea și protecția apelor.

- Denumiți câteva surse de poluare a oceanelor: .....
.....
- Denumiți câteva surse de poluare a râurilor și lacurilor : .....
.....
- Definiți, pe scurt, **poluarea apelor** : .....
.....
- Urmăriți cu atenție desenul de mai jos care redă **circuitul apei în natură**. Se observă și alte elemente, cum ar fi : întreprinderi, păduri, terenuri agricole, trepte și forme de relief. Este , deci, un **peisaj geografic** în care circuitul apei în natură este sugerat prin săgeți și fenomene atmosferice (precipitații, vânturi). Descrieți, oral, acest circuit!

- Ce importanță are circuitul apei în natură pentru viețuitoarele planetei?

R: .....
.....
.....
.....
.....

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Oceanul cu cele mai multe insule este:
a. Indian;   b. Arctic;   c. Pacific;   d. Atlantic.

2. Apă stătătoare este:
a. lacul;   b. Marea;   c. Pârâul;   d. Oceanul.

3. Care dintre următoarele afirmații este corectă:
a. la flux apele se ridică două ori pe an;
b. la flux apele se ridică de două ori pe lună;
c. la flux apele se ridică de două ori pe săptămână;
d. la flux apele se ridică de două ori pe zi.

4. Nu este o apă curgătoare:
a. fluviul;   b. Balta;   c. Pârâul;   d. Râul.

5. Nu este un lac natural lacul:
a. de acumulare;
b. tectonic;
c. de baraj natural;
d. glaciuar.

6. Este o mare intercontinentală marea:
a. Nordului;
b. Mediterană;
c. Baltică;
d. Japoniei.

7. Nu fac parte din mișcările apelor oceanice:
a. valurile;
b. curenții;
c. salinitatea;
d. mareele.

8. Este un curent rece , curentul:
a. Vânturilor de Vest;
b. Atlanticului de Nord;
c. Ecuatorial;
d. Norvegiei.

9. Condensarea presupune:
a. trecerea apei din stare solidă în stare lichidă;
b. trecerea apei din stare lichidă în stare solidă;
c. trecerea apei din stare gazoasă în stare lichidă;
d. trecerea apei din stare lichidă în stare gazoasă.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile, dintre care doar unul este corect.
Identificați răspunsul corect și notați-l în grila (tabelul) alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

V. Biosfera.

V. 1. Biosfera-caractere generale.

- Scrieți ce înțelegeți prin:
 -biosferă: .....
 -vegetație: .....
 -faună: .....
- Unde trăiește cea mai mare parte a viețuitoarelor?
 R: .....
- Scrieți care sunt trăsăturile care-l deosebesc pe om de celelalte organisme din regnul animal.
 R: .....
 .....
- Din ce cauză , dintre toate planetele sistemului solar, doar pe Pământ a fost posibilă apariția vieții?
 R: .....

V. 2. Factorii care influențează răspândirea viețuitoarelor.Domeniile de viață ale Terrei.

- ? După ce caracteristici recunoaștem animalele din peșteri?
 R: .....
- ? Care sunt domeniile majore de viață ale Terrei?
 R: .....
 .....
- ? După ce caracteristici recunoaștem animalele din zonele abisale ale mărilor și oceanelor?
 R: .....
 .....
- ? De ce sus, pe vârful munților, vegetația este pipernicită?
 R: .....
 .....
- ? După ce indicii recunoaștem plantele care trăiesc cu precădere în zonele aride? Dar pe cele din zonele cu umezeală excesivă?
 R: .....
 .....
- ? Care este factorul care face ca aceleași soiuri de plante, în aceleași condiții climatice, să dea recolte evident diferite?
 R: .....

? Continentul european, o bună parte din istoria sa nu a cunoscut plante cum sunt: porumbul, pătlăgelele roșii și vinete , cartoful, daliile. Ce factor a contribuit la răspândirea acestora în toate țările Europei?

R: .....

? Dacă pe teritorii cu o mică întindere în latitudine se formează, de regulă, climate omogene, de ce în patria noastră, al cărui teritoriu este dispus numai pe 4° 38' în latitudine clima este totuși diferențiată, distingându-se patru sectoare climatice principale?

R: .....

.....

✓ Citiți cu atenție textul de mai jos și spuneți ce greșeală geografică s-a strecurat: „Urcușul spre vârful Omul l-am început într-o pădure de brazi înalți ale căror vârfuri parcă atingeau cerul. Am adunat conuri de brad rămase pe jos din anii trecuți. De la un timp n-am mai găsit conuri ci jir, pentru că intrasem într-o pădure de fag. Apoi pădurea a început să se rărească , au apărut arbuști din ce în ce mai mici, în sfârșit am ajuns pe platoul acoperit cu iarbă, vălurită mereu de vântul înățăimilor.”

R: .....

.....

? Ce factor geografic putea determina întâlnirea , într-o zonă tropicală, a unor plante diferite, specifice și altor zone de căldură, descrise în textul de mai jos:

„Locuitorului din aceste zone, situate la tropice l se înfățișează o prveliște ciudată.În afară de palmieri și tufișuri de pisang, îl înconjoară și forme de plante care par să aparțină numai țărilor nordice. Se întâlnesc chiparoși; brazi și stejari, berberis și anini (înruđiți cu ai noștri). Astfel, natura a dat omului să vadă în zona toridă, fără să-și păărăsească patria, toate soiurile de plante ale Pământului, după cum nici bolta cerească , de la pol la pol, nu-l ascunde nici unul din corpurile sale luminoase.”

R: .....

.....

? Ce presupuneri puteți face referitor la clima și vegetația insulelor Oceaniei, privind harta fizică a lumii?

R: .....

.....

? De ce la poalele Muntelui Kilimanjaro se află păduri veșnic verzi, spre înălțimi plante specifice zonei temperate, pe vârf zăpezi permanente?

R: .....

.....

V.3. Resursele biosferei

- Completați spațiile libere:

- Resursele oferite de biosferă sunt: .....

.....

-Regiunile în care algele ocupă un loc important în hrana omului sunt: .....

-Plantele folosite în industria textilă sunt: .....

• Scrieți:

-Produsele oferite omului de lumea animală: .....

-Câteva dintre speciile de animale marine cu importanță economică: .....

-Ce este o fermă marină: .....

-Câteva țări în care au fost amenajate ferme marine: .....

-Ce este biomasa: .....

-Care este importanța biomasei pentru industria ușoară: .....

• În spațiul din dreptul fiecărui element din coloana din stânga notează litera care indică tipul de resursă corespunzător:

... algele	a. resursă energetică
... maniocul	b. resursă de hrană
... peștele	c. materie primă pentru industrie
... plantele textile	
... lemnul	
... resturile vegetale și animale	
... pieile	

• Care dintre enunțurile următoare sunt adevărate? Încercuți-le!

a.-Lemnul pădurilor reprezintă, în zilele noastre, principala sursă de energie pentru omenire.

b.-Algele marine sunt folosite în alimentația omului, dar și ca furaj pentru animale, ca materie primă pentru industria farmaceutică sau ca îngrășământ pentru agricultură.

c.-Producția mondială de pește a crescut de circa 3 ori din 1948 până astăzi.

d.-Plantele au însemnătate și pentru industria chimică.

• Scrieți utilizările:

-pădurii tropicale: .....

-solurilor: .....

-stepelor: .....

-faunei oceanice, din râuri și lacuri: .....

V. 4. Conservarea biosferei.

- Completați spațiile libere:
  - În natură, omul are un rol ..... și .....
  - Apariția omului pe Pământ marchează începutul fazei ..... de evoluție a planetei;
  - Mediul creat de om prin modificarea mediului natural se numește mediu .....
  - Primele modificări făcute de om asupra naturii sunt: .....
- Enumerați câteva dintre măsurile care trebuie luate pentru protejarea biosferei.

R: .....

- Dați exemple de parcuri și rezervații naturale din România.

R: .....

- În ce condiții despăduririle pot crea un dezechilibru în natură?
Cum contribuiți voi la menținerea și refacerea pădurilor?

R: .....

V. 5. Vegetația și animalele din orizontul local și apropiat.

- Enumerați câteva plante și animale sălbatice mai cunoscute care trăiesc în jurul localității voastre (aceste viețuitoare-plante și animale- formează o mică parte din biosferă):
  - plante: .....
  - animale: .....
- Comparați:
  - plantele naturale cu plantele de cultură: .....
  - animalele sălbatice cu animalele domestice: .....

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Evoluția vieții reprezintă:
  - a. schimbarea și perfecționarea continuă a formelor de viață;
  - b. creșterea numerică a organismelor vii;
  - c. răspândirea viețuitoarelor în toate locurile de pe Pământ;
  - d. îmbătrânirea vieții.

2. Biosfera s-a format:
  - a. înaintea hidrosferei;
  - b. înaintea atmosferei;
  - c. în același timp cu atmosfera și hidrosfera;
  - d. după formarea hidrosferei.

3. Ocrotirea faunei se face prin:
  - a. rezervații naturale;
  - b. parcuri;
  - c. grădini zoologice;
  - d. grădini botanice.

4. Din fauna țării noastre a dispărut în decursul timpului:
  - a. capra neagră; b. Marmota alpină; c. Dropia; d. Bourul.

5. Dintre păsările amintite nu este ocrotită:
  - a. pelicanul; b. Lebăda; c. Mierla; d. Dropia.

6. Pentru a ajunge la actuala înfățișare, omului i-au trbuit:
  - a. 2 milioane de ani;
  - b. 2 miliarde de ani;
  - c. 2 mii de ani;
  - d. 2 sute de ani.

7. În atmosferă, cele mai multe organisme trăiesc în :
  - a. troposferă; b. Stratosferă; c. Mezosferă; d. Ionosferă.

8. Viața a apărut cu aproape 3,5 miliarde de ani:
  - a. în aer; b. În apă; c. Pe pământ; d. În pământ.

9. În apă plantele trăiesc :
  - a. la adâncimi mai mari decât animalele;
  - b. la aceleași adâncimi ca și animalele;
  - c. la adâncimi mai mici decât animalele;
  - d. la suprafață.

Sunt sugerate patru variante de răspunsuri, dintre care, doar unul este corect. Alegeți-l și notați-l în tabelul alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

VI. Solul.

VI. 1. Solul-prezentare generală.

- Ce este solul?

R: .....

.....

- Completați spațiile libere:

- Procesul de formare a solului se numește .....
- Factorii genetici ai solului sunt: .....
- Roca din care se formează solul se numește .....
- Principala însușire a solului este .....
- Componentele solului sunt: .....
- Materia organică din sol provine din resturile de ..... moarte;
- Materia minerală din sol provine din .....
- Straturile solului, diferențiate între ele după conținutul de humus, culoare, aspect, se numesc .....
- Succesiunea straturilor solului de la suprafață la roca mamă alcătuiește .....

- Definiște următorii termeni:

-humus: .....

-fertilitatea solului: .....

-profilul de sol: .....

-degradarea solului: .....

- Ce însemnătate prezintă solul?

R: .....

.....

.....

Partea a II-a-GEOGRAFIE UMANĂ.

VII. Geografia umană și obiectul său de studiu.

VII.1. Noțiunile elementare de geografia populației.

- Completați spațiile libere:
  - Majoritatea populației Terrei trăiește în emisfera .....
  - Cele mai populate regiuni sunt regiunile cu climă .....
  - Majoritatea așezărilor omenești sunt localizate în .....
  - Regiunile mai puțin favorabile vieții, dar totuși locuite sunt: .....
  - Regiunile cu cea mai mare concentrare a populației sunt : .....
  - Densitatea populației este ..... dintre ..... care locuiește pe un teritoriu și ..... acestuia.

- Care sunt limitele antroposferei?

R: .....

- Răspundeți la întrebările de mai jos:

- Cât urcă omul în înălțime:
  - pe jos: .....
  - cu avionul: .....
  - cu nave cosmice: .....
- Cât poate coborâ omul:
  - în apa oceanului, fără nici un ajutor: .....
  - cu submarinul: .....
  - în scoarța solidă (în mine adânci): .....
- Ce concluzie se desprinde de aici?

R: .....

VIII. Noțiuni de geografie a așezărilor.

VIII. 1. Așezările rurale.

- Ce sunt așezările rurale?

R: .....

- Completați spațiile libere:

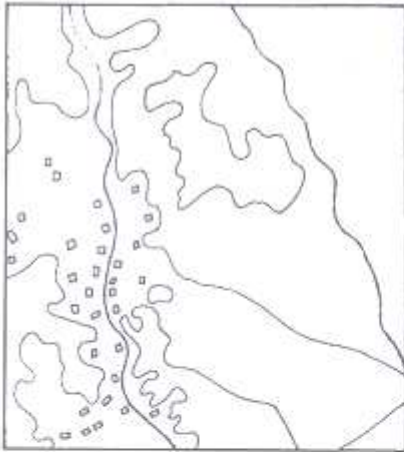
- După mărime, așezările rurale sunt: .....
- Cea mai mică așezare rurală este .....

-După felul cum sunt aşezate gospodăriile şi în funcţie de distanţa dintre acestea, satele sunt de trei tipuri: .....

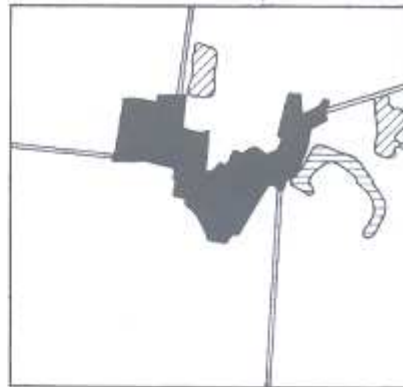
-În zona de munte satele sunt de tip .....

-În zona de câmpie satele sunt de tip .....

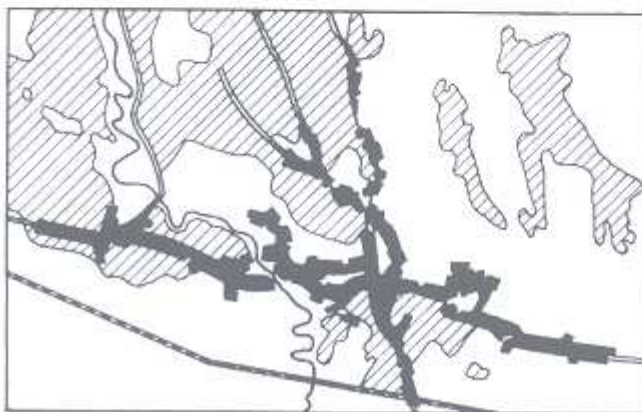
- Scrieţi în dreptul fiecărei propoziţii de mai jos dacă este adevărat(A) sau fals (F).
  - Majoritatea populaţiei globului trăieşte la sate.
  - Aşezările umane există în toate regiunile lumii, indiferent de condiţiile naturale.
  - Ferma este aşezarea rurală specifică Asiei.
  - Moşia fermei este întotdeauna mai mică decât moşia unui sat.
- Ordonează aşezările următoare după mărimea lor: sat, fermă, cătun.
.....
- Scrie în dreptul fiecărei definiţii, partea componentă a satului:
  - Totalitatea oamenilor din sat .....
  - Suprafaţa ocupată de clădiri .....
  - Suprafaţa folosită de populaţie pentru desfăşurarea activităţii .....
- Identificaţi tipul de sat din fiecare desen de mai jos:

a) _____

b) _____

c) _____

- Precizaţi câteva avantaje şi dezavantaje ale vieţii în aşezările rurale:
  - avantaje: .....
  - .....
  - .....

-dezavantaje: .....
.....
.....

VIII. 2. Orașele.

- Ce sunt orașele?

R: .....
.....
.....

- Dați exemple de orașe din:

-Antichitate: .....

-Evul Mediu: .....

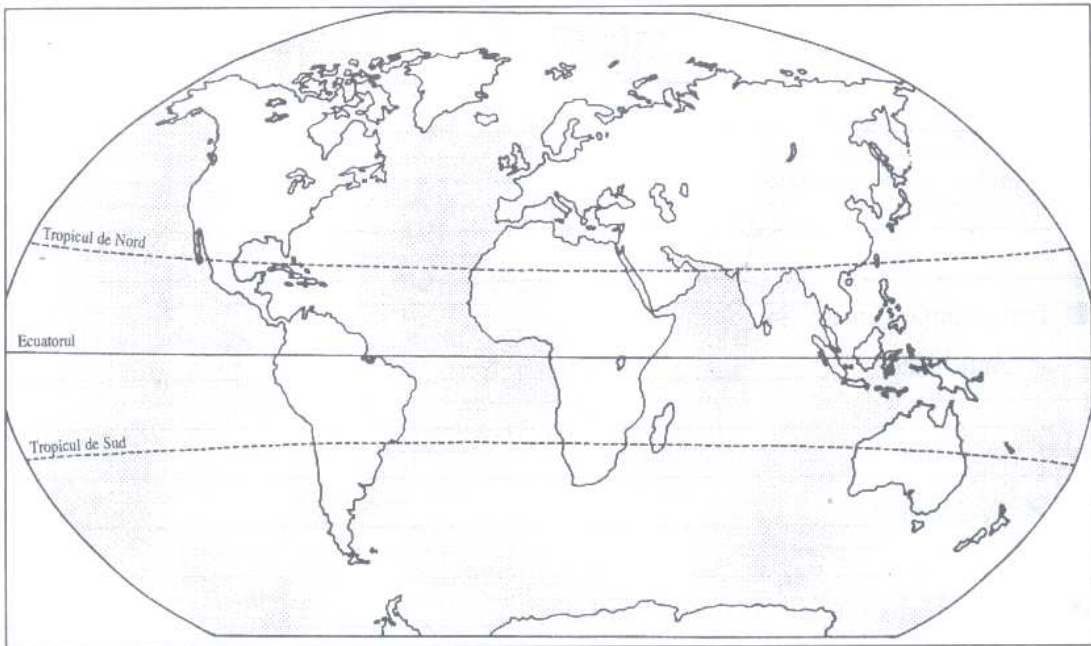
- Scrieți mai jos ce categorii de orașe cunoașteți: .....

.....
.....
.....

- Dați exemple de câteva orașe mari din țara noastră: .....

.....

- Localizați pe harta de mai jos marile orașe ale Terrei.

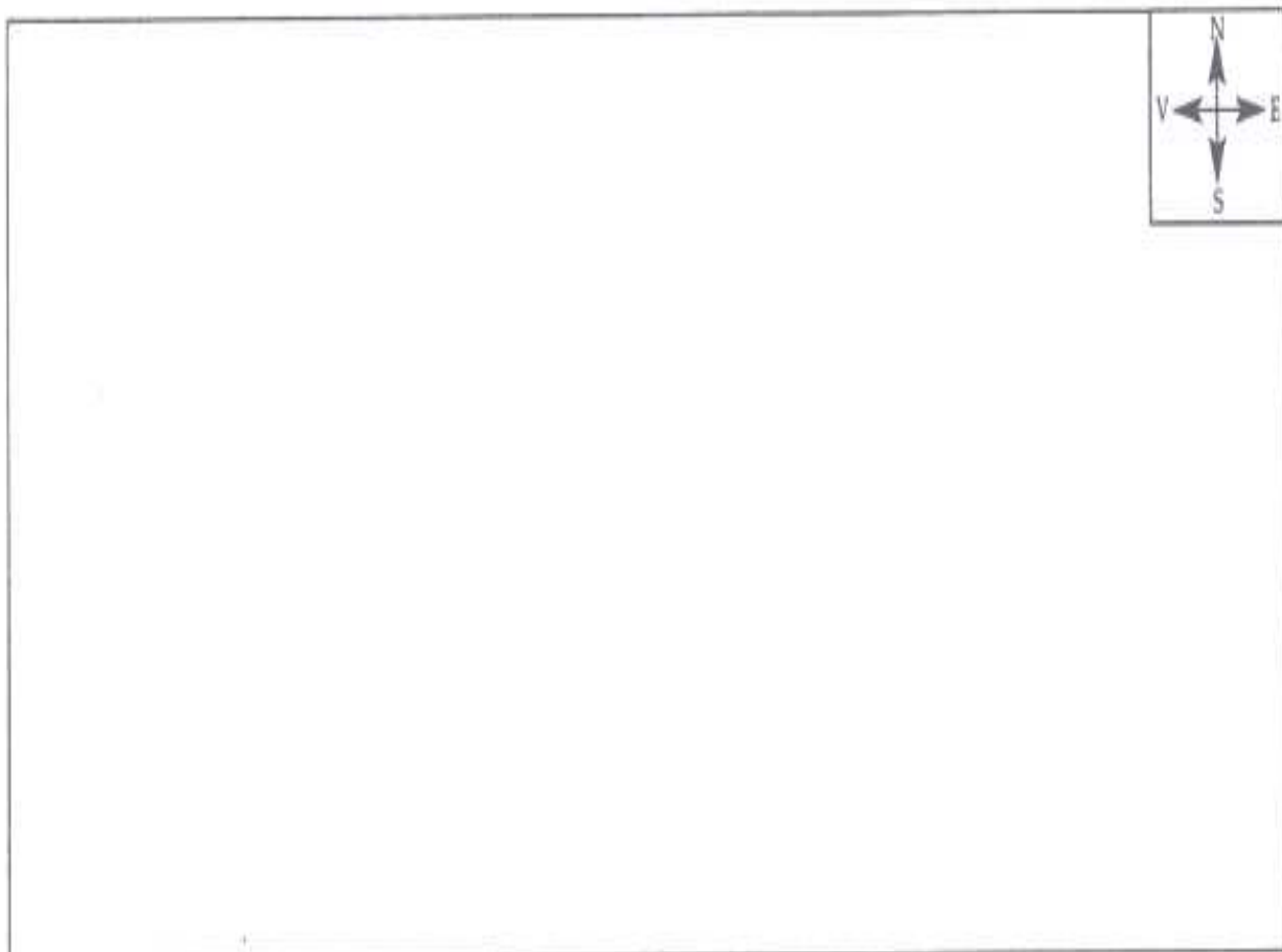
- Precizați câteva avantaje și dezavantaje ale vieții la oraș:

-avantaje: .....
.....
.....

-dezavantaje: .....
.....
.....
.....
.....

VIII. 3. Reprezentarea cartografică a localității natale.

Pentru a realiza o schiță de hartă cu reprezentarea localității natale trebuie să aveți un plan (sau o hartă) anterioară, cu rețeaua de străzi și alte elemente figurate. Pe această hartă amplasați elementele noi pe care le cunoașteți: zone industriale, gara, spații verzi, instituțiile importante; fiecare semn folosit va fi trecut în legenda hărții.

Legenda:

Scara:

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Specifice câmpiei sunt așezările rurale de tip:
a. răsfirat; b. Risipit; c. Mixte; d. Adunat.
2. Funcția predominantă în așezările rurale este:
a. activitatea industrială; b. Agricultura;
c. balneoclimaterică; d. Serviciile.
3. Densitatea populației exprimă raportul dintre:
a. natalitate și mortalitate; b. Suprafață și populație;
c. mortalitate și natalitate; d. Populație și suprafață.
4. Majoritatea populației trăiește în emisfera:
a. vestică; b. Sudică; c. Estică; d. Nordică.
5. Cea mai mică așezare rurală este:
a. satul; b. Ferma; c. Orașul; d. Cătunul.
6. Orașul Roma apare în :
a. antichitate; b. Evul Mediu; c. Epoca modernă; d. Epoca contemporană
7. Cele mai multe așezări urbane sunt la:
a. câmpie; b. Deal; c. Podiș; d. Munte.
8. Cele mai vechi așezări urbane apar în:
a. Europa; b. Africa; c. Orientul Apropiat; d America.
9. Orașul Tokio se află situat în:
a. Africa; b. Europa; c. America; d. Asia.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile. Alegeți-l pe cel adevărat și treceți-l în tabelul alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

IX. Bogățiile (resursele) planetei.

Prin **resursă** se înțelege orice element sau fenomen din natura înconjurătoare care transformat sau nu, poate fi întrebuințat de om (Ex.:cărbunii, minereurile, apele, pământul etc.)

X. Activitățile economice.

X. 1. Agricultură-aspecte generale.

- Completați spațiile libere:

-Ramurile economiei sunt: .....

.....

-Care sunt factorii care influențează dezvoltarea agriculturii?

R: .....

-Factorii naturali care influențează agricultura sunt: .....

.....

-Elementele climatice care influențează agricultura sunt: .....

.....

-Factorii tehnologici care influențează agricultura sunt: .....

.....

-Scrieți care sunt elementele prin care relieful influențează agricultura: .....

.....

.....

-Agricultura este ocupația oamenilor care le asigură: .....

-Ce proporție din populația Globului lucrează în agricultură: .....

-În care dintre țările lumii este mai mare numărul lucrătorilor din agricultură: în țările bogate sau în țările sărace?

R: .....

-Principalele plante cultivate sunt: .....

.....

-Plantele cerealieră cultivate sunt: .....

-Cartofii și tomatele sunt plante .....

-Plantele cultivate pentru zahăr sunt: .....

-Uleiul comestibil se obține din următoarele plante: .....

.....

-Care dintre ele se cultivă în România?

R: .....

-Pomii fructiferi cultivați în zona caldă sunt: .....

.....

-Pomii fructiferi din zona temperată sunt: .....

.....

-Animalele sunt crescute pentru: .....

.....

-Animalele care se cresc în număr mare sunt: .....

.....

-Scrieți ce sunt plantele industriale: .....

.....

-Scrieți câteva plante industriale: .....

.....

.....

X. 2. Industria-apariția și evoluția industrială.

- Industria este: .....
- Completați spațiile libere:
  - Invențiile care au favorizat procesul de industrializare sunt: .....
  - Etapile industrializării sunt: .....
  - Principalele ramuri industriale sunt: a) .....
b) ..... c) .....
  - Ramurile metalurgiei sunt: .....
  - Modalitățile de exploatare a resurselor scoarței terestre sunt: .....
  - Scopul industriei extractive este de ..... bogățiile scoarței terestre și de ..... pentru ..... Celorlalte ramuri industriale.
  - Industria ..... transformă combustibilul și alte surse de energie în curent electric.
  - Medicamentele, detergenții, soda caustică, masele plastice, fibrele și firele artificiale, fibrele și firele sintetice sunt produse de industria .....
  - Industria ..... produce scândură, grinzi, mobilă, chibrituri, placaje și alte produse lemnoase.
- Încercuți răspunsurile corecte:
  - a. Revoluția industrială s-a declanșat în secolul al XVIII-lea în Anglia.
  - b. Primele țări industrializate au fost Franța, Japonia, Portugalia.
  - c. Industrializarea presupune apariția fabricilor, în care munca oamenilor este înlocuită de mașini.
  - d. În S.U.A., industrializarea a început în a doua jumătate a secolului XX-lea.
- Corectează enunțurile:
  - Termocentralele produc energie cu ajutorul căderii apei.
.....
  - Termocentralele sunt amplasate pe cursul marilor fluvii ale Terrei.
.....
  - Hidrocentralele folosesc uraniul pentru producerea energiei electrice.
.....
  - Atomocentralele produc energie electrică prin arderea cărbunilor, gazelor naturale, petrolului sau lemnului.
.....

X. 3. Turismul.

- Completați spațiile libere:
  - Turismul este o ..... cu o durată cuprinsă între câteva ore și mai multe zile și are ca scop principal recreerea.
  - Factorii care au contribuit la dezvoltarea turismului sunt: .....

- Scopul călătoriei turistice poate fi: .....
- .....
- Majoritatea turiștilor provin din țările .....
- Scrieți:
  - Principalele zone turistice din Europa: .....
  - .....
  - Câteva obiective turistice din America de Nord: .....
  - .....
  - Câteva obiective turistice din Africa: .....
  - .....
- Indică prin săgeți corespondența dintre obiectivele turistice și continentele pe care se găsesc acestea:

Veneția	Europa
Cascada Niagara	America de Nord
Coasta de Azur	Africa
Florida	
Valea Nilului	
- Care dintre afirmațiile de mai jos ți se pare a fi cea corectă? Încercuiește-o!
  - a. Prețurile ridicate atrag turiștii.
  - b. Prețurile scăzute și serviciile de calitate atrag turiștii.
  - c. Prețurile scăzute și serviciile de proastă calitate atrag turiștii.

X. 4. Activitățile economice din localitatea natală și orizontul apropiat.

Analizați cu atenție elementele referitoare la activitățile economice din jurul vostru apoi încercați să precizați următoarele:

a. Agricultură.

- Caracteristicile terenurilor agricole și ale solului: .....
- .....
- Plantele cultivate: .....
- .....
- Animalele domestice: .....
- .....

b. Resursele naturale și utilizarea lor.

.....
.....
.....

c. Ramuri ale industriei și întreprinderi.

.....
.....
.....

d. Principalele căi de comunicație (căi ferate, șosele).

.....
.....
.....

e. Activități de comerț.

.....
.....
.....
.....

f. Obiective turistice.

.....
.....
.....
.....

Lecție de sinteză, fixare și evaluare.

Test de fixare și evaluare.

1. Cele mai importante resurse sunt în:
a. atmosferă; b. hidrosferă; c. scoarța terestră; d. biosferă.
2. Se vor epuiza primele resursele de:
a. hidroenergie; b. cărbuni; c. petrol; d. minereu de fier.
3. Cascada Niagara se află situată în:
a. Africa; b. America; c. Asia; d. Australia.
4. Nu face parte din categoria cărbunilor inferiori:
a. lignitul; b. huila; c. cărbunele brun; d. turba.
5. Energia solară poate fi valorificată:
a. în regiunile ecuatoriale; b. în regiunile tropicale;
c. în regiunile polare; d. pe vârful munților.
6. Energia vântului se utilizează cu eficiență:
a. în regiunile polare; b. în regiunile temperate;
c. în regiunile ecuatoriale; d. pe litoral.
7. Cartoful este originar din:
a. Europa; b. Asia; c. America; d. Africa.
8. Viermii de mase:
a. sunt originari din Europa; b. au fost aduși în Europa din Africa;
c. sunt originari din America; d. au fost aduși în Europa din Asia.
9. Cea mai mare producătoare de orez este:
a. China; b. Japonia; c. India; d. Rusia.

Sunt sugerate patru răspunsuri posibile. Alegeți-l pe cel adevărat și treceți-l în tabelul alăturat:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a									
b									
c									
d									

CUPRINS

Partea I –GEOGRAFIE FIZICA.

I. Lumea în care trăim (Pământul ca planetă)	1
I.1. Pământul-corp cosmic : poziția în sistemul solar	1
I.2. Forma Pământului	1
I.3. Reprezentarea suprafeței Pământului(continente și oceane).....	2.
I.4. Globul geografic și planiglobul. Harta geografică (conținutul hărții).....	2.
I.5. Reprezentarea orizontului local	5.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare	6.
II. Relieful Pământului	7.
II.1. Relieful. Definiția reliefului. Forme majore ale reliefului terestru : oceanele și continentele	7.
II.2. Relieful major al continentelor: munții, dealurile, podișurile, câmpiile.....	8.
II.3. Resursele scoartei terestre.....	9.
II.4. Relieful orizontului local-elemente de bază.....	10.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	12.
III. Atmosfera	13.
III.1. Atmosfera – caractere generale.....	13.
III.2. Temperatura aerului.....	14.
III.3. Precipitațiile.....	15.
III.4. Poluarea aerului	16.
III.5. Soarele și resursele atmosferei.....	16.
III.6. Vremea și clima orizontului local și apropiat	17.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	18.
IV. Hidrosfera	19.
IV.1. Hidrosfera – caractere generale.....	19.
IV.2. Oceanele și mările.....	20.
IV.3. Râurile și lacurile.....	22.
IV.4. Resursele hidrosferei.....	23.
IV.5. Elemente de hidrografie a orizontului local.....	24.
IV.6. Poluarea și protecția apelor.....	25.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	26.
V. Biosfera	27.
V.1. Biosfera – caractere generale.....	27.
V.2. Factorii care influențează răspândirea viețuitoarelor. Domeniile de viață ale Terrei.....	27.
V.3. Resursele biosferei.....	28.
V.4. Conservarea biosferei.....	30.
V.5. Vegetația și animalele din orizontul local și apropiat	30.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	31.
VI. Solul	32.
VI.1. Solul – prezentare generală.....	32.

Partea a II-a- GEOGRAFIE UMANA.

VII.Geografia umană și obiectul său de studiu	33.
VII.1. Noțiunile elementare de geografia populației	33.

VIII. Noțiuni de geografie a așezărilor.....	33.
VIII.1. Așezările rurale.....	33.
VIII.2. Orașele.....	35.
VIII.3. Reprezentarea cartografică a localității natale.....	36.
- Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	37.
IX. Bogățiile (resursele) planetei.....	38.
X. Activitățile economice.....	38.
X.1. Agricultură – aspecte generale.	38.
X.2. Industria – apariția și evoluția industrială.....	39.
X.3. Turismul.....	39.
X.4. Activitățile economice în localitatea natală	40.
Lecție de sinteză, fixare și evaluare.....	42.

